

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

IX. De timore Dei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40105

in modum ab impuris tentationibus di-
uexaretur, quadam die subito dilapsus est,
ante pedes eius arer quidam puer, specie
horrenda & tetra, qui per multis se expu-
gnasse gloriatus, ab illo solo visum deri-
sumque querebatur: petiit ex eo Anto-
nius, quisnam esset? Ego sum, inquit, spiri-
tus fornicationis. Hoc audito, parum te
in posterum, respondit Antonius, curato
vel timebo, cum tam vile quid sis & despe-
ctibile. Atque hæc dicentis ilico visio illa
ab oculis euanuit. Sic & Redemptor I E-
S V S in Evangelio spiritum fornicationis
immundum vocat. *Cum immundus spiri-
tus exierit ab homine.* Hoc ergo modo nos
Diabolum confundere, & ei insultare pos-
sumus, eum, prout reuera meretur, tra-
ctando ac deridendo. Quod ipsum interdum
etiam irrisorio, ac sarcasmo gestu,
vt nullum ei verbum loquendo, ceu cum
eo ratiocinando, fieri potest.

transilis & confidit, atque ideo non raro im-
pingit. Qui pretiosum aliquem liquorem
subtilissimo tenerissimoque vestro conten-
tum per ea gestat loca, in quibus magna ho-
minum multitudo, eundo redeundoque,
concurrat, quæque à vehementibus Ven-
torum flatibus & tempestatibus perflan-
tur, nisi vitri sui & norit & timeat fragili-
tatem non qua par est circumspectione,
ipsum deferret, itaque, haud ægre id fran-
getur, & liquor quem gestat, in terram ef-
fundetur. At qui probe nouit, quam vi-
trum fragile sit, ac metuit, ne ipsum ali-
quo casu rumpatur, caute ipsum custodit,
& considerate ac sollicitè defert, ac proinde
securus incedit. Eodem prorsus modo
contingit quippe & pretiosissimum gratiæ
ac donorum Dei liquorem & thesaurum
in lateis, fragilibusque vt ait Apostolus, va-
sis continemus; quæ facili collisione fran-
gi possunt, & ita omnis liquor effundi &
disperire. Ad hæc, in loco plurimorum va-
lidorumque ventorum ac tempestatum
turbibus, nec non casibus, impulsibus, &
periculis variis obnoxio incedimus. Hinc,
qui hanc eorum fragilitatem & imbecilli-
tatem non satis norunt imo nec timent,
falsa quadam ac mendaci inseguitate
viuet, sicque quæ haud difficulter per-
eunt: at qui perspectam eam habent ac me-
tuunt, valde circumspecte cauteque ince-
dunt, vt seipsi conferuent, proinde ma-
iori in securitate degunt: ac si quæ hac in
vita ab homine haberi certitudo ac secu-
ritas potest, hanc illos habere constat.

Vnde factum puras, inquit, S. Bernardus,
vt nonnulli, qui in flore ætatis & iuuentu-
te, tametsi assiduus grauibulque carnis ten-
tationibus pulsati, castimoniam integram
seruarunt iam in senio & ætate decrepita,
in ea misere prolapsi sunt probra & dede-
cora, vt se ipsi mirarentur? Causa vnica hu-
ius rei fuit, quod in iuuentute, sancto quo-
dã in timore & humilitate viuerent, cum-
que se in præsentissimo impingendi peri-
culo, ac velut in præcipitij crepidine agere
viderent, quam primū Dei Opr. Max. opem
implorarent, quam etiam mox præopin-
quam experiebantur: At postea quam di-

S uigo

CAPVT IX.

De timore Dei.

Phil. 2. 12. **C**UM metu & tremore, inquit, Aposto-
lus, salutem vestram operamini. Nihil
est ad castitatem tuendam, ac generaliter
ad gratiam Dei conferuandam potentius
& efficacius, quam vbique & semper san-
ctum quandam timorem, metum & cau-
telam præferre, cum nobis ipsis diffidendo,
tum ad DEVM recurrento, omnemque
fiduciam nostram in eo reponedo. Osten-
dit id S. Bernardus in hunc modum scri-
bens. *In veritate didici, nihil aque efficax
esse ad gratiam Dei promerendam, reti-
nendam, & recuperandam, si amissa sit,
quam si omni tempore coram Deo inuenia-
ris, non alium sapere sed timere. secundum
ihud Salamonū, Beatus homo qui semper
est pauidus.* Et è diuerso vnum ex iis, quæ
illustres etiam Sanctos ad graues ruinas, &
deplorabiles lapsus perduxerunt, est nimis
sui ipsius fiducia, exiguus timor, & parua
circa seipsum circumspectio. *Sapiens enim
timet & declinat à malo. Stultus audacter
Rodriquez exercit. part. 3.*

Phil. 2. 12.
Timor Dei
ad castita-
tem & gra-
tiam Dei
conferuan-
dam pluri-
mum & a-
liis.
Serm. 34. in
Causis.

Præu. 28. 14.

Præu. 14. 16.

uino castitatis dono ac possessione iam super-
 bire, nimium sibi ipsis confidere, con-
 tinuareq; ob securitatem negligentes esse
 ceperunt; mox, & ipso momento, à diuina
 manus derelicti sunt, sibi que solis relictis,
 fecerunt, quod ipsorum erat: turpiter in-
 quam prolapsi sunt. Hanc esse D. Ambro-
 sius asserit causam, cur multi, qui Deo ser-
 uiunt noctu & interdiu in eius lege medi-
 tantur, carnem suam cum vitiis crucifigunt,
 carnisque concupiscentias, & inordinatos
 sensualitatis appetitus coercitos & edomi-
 tos habent, quin & insignem in magnis de-
 trimentis, quæ passi sunt patientiam, & ra-
 ram in persecutionibus illatis cōstantiam
 protulerunt, tandem hacce vitæ stabilitate
 & sublimitate penitus amissa, in maximas
 prolapsi sunt miseras. Quia scilicet in sua
 ipsorum virtute & sanctitate, nec non in
 bonis, quæ faciebant operibus, confidere
 ceperunt, inordinate de iisdem præsumen-
 do, ac nimio opere iis nitendo. Et quos ad
 manifesta diabolus mala pertrahere, & in-
 tolerabili prope iniuriarū persecutionū ue-
 violentia de statu mentis deturbare non
 potuit, hos blande leniterq; magna de se-
 metipsis præsumptione, iam insublime ele-
 uatos, in lugendum præcipitium allexit.

Plena id genus exemplis est tum sacra
 scriptura, tum omnes prope Sancti patres.
 Quod infortuniū ac malum merito deplo-
 rat. S. August. *Vidimus aut multos, & audi-
 uimus à patribus nostris (quod sine magno
 timore non recolo) ascendisse primitus vs-
 que ad cælum, & inter sidera nidū suum col-
 locasse. postmodū aut recidisse vsq; ad aby-
 sos, & animas eorū in malis obstupuisse: Vi-
 dimus stellas de cælo cecidisse ab impetu fe-
 rientis cauda Draconis, & eos qui iacebant
 in puluere terra, à facie subleuantis manus
 tuæ Domine, mirabiliter ascendisse. Quam
 multi, cheu! qui ad mēsam diuinā recum-
 bebant, & panē comedebant Angelorū, eo
 venere indigentia, vt et siliquis percorum
 ventrē implere posse desiderarint? Quam
 multa castitates ebore antiquo nitidiores,
 fulgentiores, & pulchriores, in patros car-
 bones conuersæ sunt, suoq; nitore pristino
 exciderunt? Quem non petere faciat de-*

plorandum illud exemplū, quod de Iacobo *Lipemai*
 Eremita refert I. Iponianus? Ad illum post. *1105.*
 quā in Eremito, quadraginta ipsis annis, ma-
 gno in ripore vixisset, & carnē suam dure
 admodū, iam sexagenariū & plurimis mi-
 raculis patris conspicuum, vt et Dæmo-
 nes ab energumenis expelleret, puellā ad-
 duxere, ab ea vt Dæmonem inhabitantē ef-
 fugaret. Quo expulso, cū qui eā adduxerūt,
 domū eam secum abducere non auderent,
 ne egressus spiritus rursus eā inuaderet; Iac-
 obus eā apud se manere est passus, de sua
 cōtinentia securus. At n. quia sibi ipsi fide-
 bat, & nimis de se præsumebat, Deo per-
 mittente lapsus est. Et quia vnū peccatum
 aduocat alterū, iam strata ad malum via, ne
 forte dedecus id vulgaretur, puellam occi-
 sam in flumen abijcit. Ad omniū vero scelerū
 cōplementum, de misericordia à Deo
 obtinenda, desperans, ad seculum reuertī,
 totumq; se vitiis & sceleribus, quib. se iam
 serius implicare inceperat, mancipare con-
 stituit. Etsi ei postea pia Dei misericordia
 minime defuerit, quia ad seipsum conuer-
 sus, per decenniū rigidissime asperimeque
 vixit, & pristinā sanctimoniam recupera-
 uit, vt et Sanctorū sit catalogo adscriptus.
 Quis non consterneretur casu alterius illius
 monachi, de quo S. Antonius in audis, ex-
 clamauit: Hodie magna & alta quādā co-
 lumna ad terram concidit; quis hoc audito
 non contremiscat? quis sanctitati suæ con-
 fidat? quis religioso nomine tutus erit, Ce-
 ciderūt n. qui te erāt meliores, maioribulq;
 virtutibus ac Dei donis pollebant, quā tu?
 Vnde monet S. Hieronymus: *Nec sanctior* *In regul.*
Dauides es, nec sapientior Salomone, nec Sa- *mona. C. 10.*
sones fortior, Si tamen omnes fæde prolapsi *castit.*
 sunt. Quin & de Apostolorū Christi colle-
 gio non nemo cecidit, cū tamen tali in lu-
 do, sub tali Magistro, talib. cōdiscipulis egis-
 set, tales quoq; prædicationes & conciones
 audisset, tantas deniq; tamq; illustres vir-
 tutes, ac miracula quotidie ante oculos vi-
 disset. Vnus quoq; de septem Diaconis, Ni-
 colaus nomine, super quē spiritus sanctus
 non minus descenderat, q̄ super alios, po-
 stea nō hæreticus modo, sed & hæretiarcha,
 & hæreticorū parens & author factus est.

Quis

Cap. 29. so-
 bilogue.

Quis ergo serpentem illum antiquum non metuat? Memento, inquit, Hieronymus, et primos humani generis parentes, prolapsos esse, & paradiso, in quo tamen amplissimis Dei donis, & iustitiae originariae donati agebant, expulsos in terra nouercaali exulare debuisse; idque est superbia. Non fuisse n. teste Augustino, protoplastus. Adam a serpente incantante seductus, si se ipse primo in corde per superbiam a Deo non sequestrasset. Verissimum namque est illud Sapientis pronuntiatum, utpote a spiritu sancto profectum, *Contritione praecedit superbia, & ante ruinam exaltatur spiritus & alio in loco: Antequam coteratur, exaltatur cor hominis.*

Lib. 1. contra aduers. leg. & proph. Cod. 15. Preuerb. 16. 18. Truerb. 18. 12. Angeloru casus ob superbiam.

Tob. 4. 18.

Greg. lib. 3. moral. Cod. 27 & 28.

Greg. lib. 5. moral. Cod. 28 & lib. 11. C. 35. Simile.

Si autem hominum exempla tibi satis non sunt, transi in alia, & in caelum usque ascende, & videbis, quomodo ibi Angeli, praesuperbia & praesumptione, a summa illa in qua a Deo creatore conditi erant, eminentia & dignitate exciderint. De quibus loquitur Iob: *Ecce qui seruiunt ei, non sunt stabiles, & in Angelis suis reperit prauitatem: quanto magis qui habitant domos luteas, (lutu namque facile dissoluitur, hiabile est & rumpitur) qui terrenum habent fundamentum consumuntur sicut a timeade manerunt, ad vesperam succidentur?* Quae verba S. Gregorius excipit & ponderat accuratius. Si in auro illo obryzo & purissimo tanta reperta scoria est, quomodo non timebit, vel quomodo de se praesumere audebit anima, quae in corpore adeo fragili commoratur, quod a se ipso tineam, ac detrimentum procreat, quique ipsam perditionis nostrae radicem intra nos ipsos habemus? *Consumuntur sicut a timea* Scite, nec immerito, inquit Gregorius, corpus hoc *tinea* assimilatur: nam veluti tinea ex ipsa enascitur veste, & hanc ipsam vestem de qua enata est, tandem corrumpit ac demolitur; ita caro nostra, quae animae velut vestis est, suam et tinea procreat; ex ea siquidem carnalis prouenit tentatio, quae acce nobis bellum mouet: itaque homo quasi a tinea consumitur, quando a tentatione, quae ex ipsa carne oriri solet, corrumpitur ac defecit. Rursus bene dixit *velut a timea*: nam, ut tinea vestem sine vilo strepitu destruit: simili ratione haec tinea mala illius inclinationis carnis nostrae, ac fomitis peccati,

quae in nobismetipsis fouemus, ita sine vilo strepitu, ac prope imperceptibiliter nos consumit: ut saepe eam nec aduertamus, nec ante percipiamus, quam plena secuta sit destructio. Si porro spiritus illi angelici & caelestes, corporis, in quo tinea haec ipsis enascatur, bellum ac contradictionem ipsis moueat, ipsosque destruat, expertes, in bono non persistunt, nec perseuerant: quis hominum tanto futurus est praesumptione ut de se confidat, cum tamen suae intra se tentationis ac perditionis causam contineat? Discamus hinc ergo semper & in omnibus timorem & circumspectionem hanc praeferre. Vae autem illi, qui semper eum non habebit: qui est vere lugendus & deplorandus est, quia statim prouert. Nam ut dicit spiritus sanctus non ego: *si non in timore Domini tenueris te instanter, periculum fugiendo, occasiones euitando, malas cogitationes statim a te abiiciendo, teque aduersus tentationem praemuniendo, cito subuertetur domus tua.* Nemo vero sibi blandiatur atque imponat, dicendo: Equidem haec tentationes, hos motus, haec conuersationis, aspectusque pericula minime sentio: nullam haec spiritui meo impressionem faciunt: Noli fidere: hoc namque pacto te daemon torpide securum reddere vult, ut aliquanto post, vix iam fidentior, negligentior, ac minus instructus & comunitus eris, supplanter, teque in terram, vel potius in infernale barathrum, deiiciat. Qui nimio notant hoc loco Sancti patres, eo maiori hominem cum timore & tremore incedere debere, quo plura a Deo beneficia & gratias accepit, ac maioribus ab eo donis ornatus est: quia eo daemones ad eum subuertendum, ac supplantandum sollicitius ac contentiosius conuolunt. Eorum quippe, ut loquitur Abacuc, *cibus electus est* hominum ruina, hanc esuriunt, ad hanc aspirant, huic toto conatu inhiant. plures quoque faciunt, aliquem Dei seruum, Religiosum, perfectionis candidatum, ad lapsum pertrahi, quam multa mundanorum hominum millia: ut liquido patebit ex exemplis, quae paulo post adducemus. Atque hinc D. Hierony. Eustochium exhortatur, ut super se vigilet, & ob eminentem virginitatis statum, quae habebat, non elanguescat aut tor-

Eccl. 27. 4.

Nemo sine Dei timore diu stabit.

Quo plura beneficia accepimus, eo magis timendum.

Cap. 1. 161.

Ep. ad Eustochium Cap. 1.

peccat, ait: *Nolo tibi demere superbiam de proposito, & statu, sublimi, ad quem euecta es, aut quod plura Dei dona nata, sed timorem; onusta incedis auro, hinc latro tibi magis vitandus est, locaque periculosa, latronibusque infesta diligentius cauenda. Stadium est hac vita mortalibus, hic contendimus ut alibi coronemur, pacem arbitraris in terra qua tribulos generat & spinas.* Nulla est hac in vita securitas, sed continuum bellum, hinc perpetuis opus est excubiis In procelloso mari nauigamus, & quidem fragili ruinosaque carnis huius cymba, nec non pluribus circumcincti prædonibus, sagaciter quam ex parte ventus spirat, subolfacientibus, & quascunque possunt, tempestates cientibus, quo misellam & exarmatam scaphulam nostram demergant, nulla sibi indulta quiete, somno nullo, vnde cunque aliquam, qua nos subuertant & aggrediantur, occasionem captando. Vnde Apostolus neminem non comonem facit, dicens: *Euigilate iusti, & nolite peccare. Qui se existimat stare videat ne cadat, vnde quaque circumspiciat, semper vigilet, ne quid detrimeti in anima accipiat.* Nulla autem re melius securi reddi, & in statu confirmari, ac stabiliri possumus, quam si hunc timorem, anxiam sollicitudinem, & vigilantiam semper præferamus.

Timor Dei est velut herba, castitatis cōseruanda amuletum.

Audiui alias de Societate nostra narrari rem, quæ huic, quæ in præsens tractamus, mire quadrat, quam eo prorsus modo, quo accepi & intellexi, commemorabo. Sub prima Societatis primordia, cum P. Petrus Faber, & Antonius Araozius, è Lusitania in Castellam, à Rege Lusitano Ioanne III. in comitatu filiarum eius Mariæ, Regi nostro Philippo II. tunc Hispaniarum Principi, nupturæ, missi venissent; ita facile iam inde ab initio in Curiam accessum habuerunt, ut omnium prope Matronarum ac puellarum aulicarum confessiones exceperint: ea vero tempestate tot in ea veterani non erant, quot modo sunt: omnes quippe erant iuuenes. Mirabantur autem aulici, nec sine ratione (quod & in vita B. P. N. Ignatij velut prodigiosum quid refertur) tantam in mostris, iuuentutem, tantam nihilominus

castitatem. Videbant enim eos, hinc inter tot labendi pericula & occasiones assidue versantes, illinc vero tam gratum ubique castimoniarum odorem spargentes: Curialibus id sermonis obloquique ansam dedit. Fertur autem & Rex ipse, quodam die cum P. Araozio agens, ei dixisse: *Intelligo societatis vestrae homines herbam quandam, quæ cunctaque pergunt, circumferre, quæ contra carnales appetitus ipsis sit amuletum, & optimum castitati inuiolare custodiendæ remedium.* Cui Araozius (utpote Urbanus) Recte, ait, Maiestas vestra intellexit. Rex responso hoc Araozij ad vterius rogandum prouocatus, Ecquod, inquit, ad herbarum genus sit, dic obsecro. Infert Araozius, herba quam socij nostri, castitatis custodiendæ ergo, circumferunt, Timor Domini est illa miraculum isthuc operatur: eius namque potentia ac virtutis est, ut demones à se longe repellat & effuget, sicut olim piscis ille Thobiae prunis superpositus.

Huc facit illud Sapientis pronunciatum: *Timor Domini non occurrent mala, sed in tentatione illam Deus conseruabit: & liberabis à malis.* Et illud, *Timor Domini expellit peccatum; & per timorem Domini dedinat omnia à malo.* Hanc ergo herbam semper & omni in loco circumferamus, semper in timore hoc ambulemus, nobisque persuadeamus, nullam castitatem vel sanctitatem, nisi sancto Dei timore circumuallatam, posse esse securam. Vnde etiam scriptura suadet, ut in illo senescamus: *Serua timorem illius, & in illo setera sece.* Ut hinc pateat, non initio solum, sed & in fine vitæ eum requiri, & non incipientes duntaxat, verum etiam antiquos Domus Dei seruos, hoc in timore viuere oportere; & non tantum iniquos & præuaricatores, qui timendi occasionem & rationes habent, sed etiam iustos qui nihil fecerunt, ob quod tantopere eos metuere necesse sit. Illi timeant, quia lapsi sunt; hi vero, ne prolabantur: illis mala præterita, his futura pericula afferre timorem debent. *Beatus homo, qui semper est prouidus, & nunquam non sanctum hunc paucem circumfert.*

a. Cor. 15. 34.
a. Cor. 10. 12.

Lib. 5. c. 13.

Tobias.

Eccles. 31. b.

Eccles. 1. 27.

Prou. 31. 27.

Eccles. 31. b.

Prou. 14.

Prou. 14.

Prou. 14.

18. 14.

CA.